

Poimukääpä

Veckticka

Antrodia pulvinascens

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Poimukääpä on monivuotinen, alustallaan pinnanmyötäisesti kasvava ja keskikokoinen kääpä. Kasvaessaan se muodostaa usein porrasmaisia pykäliä, jotka näyttävät pieniltä, nykerömaisiltä lakeilta. Se on juustomainen, tanakka ja kuivana korkkimainen. Pillipinta on valkoinen ja kuivana oljenkeltainen. Kulmikkaita pillegiä on 3–6 millimetrillä. Poimukääpä tuoksuu heikosti makealta ja on hieman kitkerä. Se on helpompi tunnistaa vanhempana ja kuivettuneena.

Elinympäristö ja levinneisyys

Poimukääpä kasvaa yleensä haavalla, joskus myös raidalla. Kasvupaikat ovat useimmiten vanhoissa, tuoreissa kuusi-sekametsissä, joissa on kookkaita ja pitkään lahonneita haapoja maapuina. Rungot ovat painuneet tiiviisti maahan kiinni ja itiömät kasvavat usein lähellä puun murtumakoh-tia. Poimukääpää tavataan harvinaisena lähes koko maassa pohjoisinta Lappia lukuun ottamatta.

Nykytila ja uhkatekijät

Poimukääpä on taantunut vanhojen metsien harvinaistuesssa ja pirstaloituessa. Se vaatii pitkän haapalahoppuujatkumon ja lajiesiintymän turvaaminen esiintymispaikan metsätalous-käytön rinnalla on vaikeaa. Valtaosa tunnetuista kasvupaikoista sijaitsee suojelualueilla.

Hoitosuosituks

Poimukäävän esiintymispaikka tulisi rajata avohakkuun ulkopuolelle. Esiintymispaikan ympäristö tulisi säilyttää jatkuvasti peitteisenä ja harvennushakkuiden yhteydessä säästää elävät ja kuolleet haavat ja raidat, jotta lajille elintärkeä lahoppuujatkumo ei katkeaisi. Runsaslahoppuustoisten metsien suojeluun on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

- Kotiranta, H., Saarenoksa, R. & Kytövuori, I. 2009. Suomen käävakkaiden ekologia, levinneisyys ja uhanalaisuus. – Norrlinia 19: 1–233.
- Kotiranta, K. & Niemelä, T. 1996. Uhanalaiset käävät Suomessa. 2. uudistettu painos. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Ympäristöopas 10. 184 s.
- Niemelä, T. 2005. Käävät, puiden sienet. Luonnontieteellinen keskusmu-seo, Kasvimuseo, Helsinki. 319 s.

Kuva: Jorma Pennanen